

Голові разової спеціалізованої вченої ради Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна професору Вячеславу ДЗЮНДЗЮКУ, майдан Свободи 4, м. Харків, 61022

ВІДГУК

офіційного опонента, професора кафедри публічного управління та адміністрування Карпатського національного університету імені Василя Стефаника, доктора наук з державного управління, професора Дегтяра Олега Андрійовича на дисертацію Пупяліса Єгора Вікторовича «Інституціоналізація публічного управління національною безпекою в умовах гібридної війни в Україні» на здобуття наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 28 – «Публічне управління та адміністрування» за спеціальністю 281 – «Публічне управління та адміністрування»

Обґрунтування вибору теми дослідження.

В умовах глибокої трансформації глобального безпекового середовища та розгортання РФ масштабної гібридної агресії проти України проблематика інституціоналізації публічного управління національною безпекою набуває особливої актуальності та практичної гостроти. Традиційні підходи до організації системи безпеки, побудовані на засадах відомчої спеціалізації, ієрархічної централізації та секторального розмежування, виявляються недостатньо ефективними для протидії комплексним гібридним загрозам, що одночасно охоплюють воєнну, інформаційну, кібернетичну, економічну та інші сфери.

Актуальність дослідження обумовлена нагальною потребою у

теоретичному обґрунтуванні та розробці практичних рекомендацій щодо трансформації системи публічного управління національною безпекою від фрагментарної, відомчо-орієнтованої моделі до інтегрованої, адаптивної та мережецентричної системи, здатної ефективно реагувати на багатовекторні гібридні загрози. Феномен гібридної війни створює принципово нові виклики для інституційного середовища, розмиваючи традиційні межі між війною та миром, внутрішніми та зовнішніми загрозами, державними та недержавними акторами.

Особливого значення дослідження набуває в контексті унікального досвіду України, яка з 2014 року перебуває в умовах масштабної гібридної агресії, що з лютого 2022 року переросла у повномасштабну воєнну агресію. Цей досвід перетворив Україну на своєрідну лабораторію протидії гібридним загрозам, виявивши критичні системні проблеми чинної моделі публічного управління національною безпекою та сформував запит на розробку концептуально нових підходів до інституційної організації сектору безпеки.

Зазначене свідчить, що проблеми, на розв'язання яких спрямована дисертація Є.В. Пупяліса, є складовою комплексної науково-прикладної проблеми забезпечення стійкості та ефективності системи публічного управління національною безпекою в умовах нових форм збройних і невійськових конфліктів.

Загальна характеристика дисертаційної роботи.

Дисертаційне дослідження Є.В. Пупяліса присвячене актуальній проблемі інституціалізації публічного управління національною безпекою в умовах гібридної війни в Україні. Робота складається з анотації, вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків.

У вступі автор переконливо обґрунтовує актуальність обраної теми, формулює мету та завдання дослідження, визначає його об'єкт, предмет та методологічну основу. Розкривається наукова новизна отриманих результатів, їх теоретичне та практичне значення, наводяться відомості про апробацію та

публікації.

Перший розділ має теоретико-методологічний характер. У ньому автор досліджує сутність та зміст інституціалізації публічного управління національною безпекою, аналізує гібридну війну як детермінанту трансформації безпекових інститутів, систематизує основні підходи до дослідження проблематики. Особлива увага приділяється діалектичному взаємозв'язку між формальною та неформальною інституціалізацією, а також концептуалізації феномену гібридних загроз у контексті їх інституційних наслідків.

Другий розділ має аналітико-дослідницький характер. У ньому здійснюється системний аналіз нормативно-правового та організаційного забезпечення системи управління національною безпекою України, оцінюється ефективність механізмів публічного управління в умовах гібридної агресії, виокремлюються чотири фази інституційної адаптації у період 2014–2024 років. Важливим внеском є компаративний аналіз зарубіжного досвіду інституціалізації, зокрема моделей країн Балтії, Фінляндії та Польщі.

Третій розділ має проєктно-рекомендаційний характер. Автор розробляє концептуальну модель інституціалізації публічного управління національною безпекою, обґрунтовує систему правових і організаційних механізмів трансформації сектору безпеки на засадах інтегрованого підходу.

Робота базується на широкій джерельній базі – 224 найменування, з них 133 іноземних, що свідчить про ґрунтовне опрацювання вітчизняних і зарубіжних наукових напрацювань з досліджуваної проблематики.

Зв'язок дисертації з науковими програмами, планами, темами, грантами.

Дисертаційне дослідження виконано в рамках науково-дослідної роботи «Публічне управління в умовах глобалізації» (державний реєстраційний номер 0116U007246), що виконувалась кафедрою права, національної безпеки та європейської інтеграції навчально-наукового інституту «Інститут державного управління» Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна.

Внесок здобувача полягає у визначенні основних напрямів інституціалізації публічного управління національною безпекою в умовах гібридної війни та обґрунтуванні концептуальних засад трансформації безпекових структур. Це дозволило розширити теоретичне розуміння інституційних процесів у сфері національної безпеки та запропонувати практичні рекомендації щодо їх вдосконалення.

Найвагоміші наукові результати, що містяться в дисертації.

Наукова новизна дисертаційного дослідження формується на перетині трьох традиційно відокремлених наукових дискурсів: теорії інституціалізації, концепцій публічного управління та безпекознавства. Принциповою особливістю авторського підходу є відмова від статичного розуміння інституціалізації як одноактного нормативного закріплення й організаційного оформлення безпекових структур на користь динамічної концепції адаптивної інституційної еволюції, здатної коеволюціонувати разом із самими загрозами. Ця парадигмальна зміна є теоретично виправданою і практично необхідною: гібридна війна вперше концептуалізована не як зовнішній контекст, у якому функціонують безпекові інститути, а як системна детермінанта, що одночасно діє на нормативному, організаційному, функціональному та культурному рівнях інституційної системи, породжуючи каскадні дестабілізуючі ефекти. Суттєвою перевагою запропонованих результатів є також їх взаємна узгодженість: концептуальна модель, система критеріїв інституційної зрілості та організаційні механізми трансформації утворюють не розрізнені наукові здобутки, а внутрішньо зв'язану систему, в якій кожен елемент підкріплює і операціоналізує інші. Такий інтегративний характер новизни виокремлює дисертацію серед суміжних досліджень, які здебільшого обмежуються або теоретичними моделями, або прикладними рекомендаціями, не вибудовуючи між ними логічного зв'язку.

До найвагоміших результатів, що містяться в дисертації, належать такі:

уперше розроблено концептуальну модель інституціалізації публічного

управління національною безпекою в умовах гібридної війни, яка на відміну від існуючих фрагментарних підходів ґрунтується на принципах системної інтеграції та передбачає багаторівневу архітектуру з інноваційними елементами: функціональними кластерами замість традиційних відомчих структур, Національним центром стійкості для забезпечення безперервного функціонування критичної інфраструктури, Регіональними центрами безпеки та стійкості як інтегрованими міжвідомчими структурами, мережевою компонентою з горизонтальними зв'язками, інформаційною підсистемою на базі єдиного інформаційного простору та вбудованими механізмами адаптації через раннє виявлення слабких сигналів, сценарне прогнозування та когнітивну адаптивність, що забезпечує випереджувальне пристосування до нових форм гібридної агресії;

удосконалено:

систему критеріїв та індикаторів оцінювання інституційної зрілості системи публічного управління національною безпекою шляхом інтеграції семи взаємопов'язаних вимірів: структурної, функціональної, нормативної, координаційної, адаптивної, культурної та інтеграційної зрілості, що комплексно відображають здатність безпекових інститутів ефективно функціонувати в умовах гібридної війни; на відміну від існуючих методик, розроблена система враховує динамічні характеристики інституційного розвитку, зокрема адаптивність до швидкозмінних загроз та стійкість до багатовекторних деструктивних впливів;

структурно-функціональну модель публічного управління національною безпекою в умовах гібридної війни, яка базується на принципах багатовимірності, адаптивності та інтегрованості і включає три взаємопов'язані компоненти: структурно-організаційний (гнучкі мережеві форми координації, міжвідомчі платформи), процесуально-функціональний (стандартизація процедур, системи раннього попередження, автоматизація обміну інформацією) та ціннісно-культурний (культура міжвідомчої співпраці, стратегічне мислення

керівників);

організаційну архітектуру сектору безпеки через обґрунтування переходу від функціонально-галузевого до процесно-орієнтованого принципу побудови структур, включаючи Інтегроване командування сил безпеки та оборони, Національне розвідувальне агентство, об'єднане Кіберкомандування та трансформацію територіальної організації до гнучкої мережевої моделі;

дістали подальшого розвитку:

теоретичне осмислення гібридної війни як детермінанти інституційної трансформації через обґрунтування концепції множинної детермінації та каскадного ефекту, що проявляється у послідовному порушенні стабільності нормативного, організаційного, функціонального та культурного рівнів інституційної системи;

механізми координації в системі управління національною безпекою, що передбачають поєднання вертикальної координації через «стратегічні контракти» та горизонтальної координації через спеціалізовані міжвідомчі комітети при РНБО, спільні ситуаційні центри та інтегровані інформаційні системи;

методичні підходи до компаративного аналізу зарубіжного досвіду інституціалізації через розробку системи критеріїв оцінювання релевантності міжнародних практик з урахуванням контекстуальних чинників: масштабу загроз, ресурсної забезпеченості, інституційної культури та геополітичного становища країни.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації.

Основні наукові положення, висновки та рекомендації, які сформульовані в дисертації, є науково обґрунтованими і базуються на достовірному матеріалі. Об'єкт і предмет дослідження, визначені автором, узгоджуються з метою і завданнями дисертаційного дослідження. Висновки впливають зі змісту роботи, відповідають поставленим завданням, адекватно відтворюються в тексті

дисертації, корелюють з результатами, що складають наукову новизну; практичні рекомендації доведені до рівня їх можливого використання у діяльності органів публічної влади.

Наукові положення, висновки та рекомендації базуються на використанні фундаментальних положень теорії публічного управління, інституціональної теорії, теорії національної безпеки, теорії систем та кризового менеджменту. Під час дослідження автором реалізовано комплексний підхід, що включає: системний аналіз і синтез, інституційний аналіз, структурно-функціональний аналіз, компаративний аналіз, SWOT-аналіз, моделювання, прогнозування та сценарний аналіз.

Наукова обґрунтованість і достовірність результатів підтверджена також позитивними результатами їх апробації, що знайшли своє відображення у публікаціях у фахових наукових виданнях та матеріалах науково-комунікативних заходів.

Апробація дисертації та публікації.

Основні результати дисертаційного дослідження обговорювались на засіданнях кафедри права, національної безпеки та європейської інтеграції, а також на міжнародних наукових конференціях: VIII Міжнародній науково-практичній конференції «Міжнародна та національна безпека: теоретичні і прикладні аспекти» (м. Дніпро, 2024), XXV Міжнародному науковому конгресі «Публічне управління XXI століття: основні виклики післявоєнної відбудови» (м. Харків, 2025). Результати дисертаційного дослідження викладено у 6 публікаціях, з них 4 статті у наукових фахових виданнях.

Оформлення дисертації.

Оформлення дисертації повністю відповідає вимогам, які визначено у наказі Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 р. № 40 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації».

Практичне значення результатів дисертаційного дослідження.

Практична цінність дисертаційної роботи Є.В. Пупяліса полягає у розробці

конкретних пропозицій та рекомендацій, спрямованих на вдосконалення публічного управління національною безпекою в умовах гібридної війни.

Запропонована концептуальна модель інституціалізації публічного управління національною безпекою може бути використана Радою національної безпеки і оборони України, Офісом Президента України, Кабінетом Міністрів України, Міністерством оборони України, Службою безпеки України та іншими суб'єктами безпеки при розробці стратегій, програм та планів у сфері національної безпеки, проведенні інституційного аудиту, впровадженні механізмів міжвідомчої координації та вдосконаленні системи реагування на гібридні загрози.

Розроблена семивимірна система критеріїв оцінювання інституційної зрілості є практично придатним інструментом для регулярної діагностики стану безпекових інститутів та визначення пріоритетних напрямів інституційного вдосконалення.

Матеріали дисертації можуть бути використані в освітньому процесі при викладанні дисциплін з публічного управління, теорії національної безпеки та кризового менеджменту у закладах вищої освіти, а також у програмах підвищення кваліфікації державних службовців.

Дотримання академічної доброчесності.

При аналізі дисертаційної роботи, наукових праць здобувача встановлено, що текст дисертації не містить запозичень, дисертаційна робота виконана самостійно і відповідає вимогам академічної доброчесності.

Дискусійні положення та зауваження до змісту дисертації.

1. Концептуальна модель інституціалізації, розроблена автором, містить переконливу описову архітектуру бажаного стану системи, проте недостатньо розкриває механізм переходу від існуючої інституційної конфігурації до запропонованої. Зокрема, відсутнє обґрунтування послідовності та пріоритетності інституційних перетворень, що є критично важливим з огляду на умови тривалого збройного конфлікту та обмеженість управлінських і

фінансових ресурсів держави. Дорожня карта поетапного впровадження суттєво посилює практичне значення розробленої моделі.

2. Семивимірна система критеріїв оцінювання інституційної зрілості є, безперечно, цінним теоретичним внеском, однак у роботі бракує конкретних кількісних індикаторів для кожного з семи вимірів, без яких застосування системи на практиці залишається значною мірою суб'єктивним. Наявність обґрунтованих порогових значень і методики зведеного індексу інституційної зрілості суттєво підвищила б операційність запропонованого інструменту.

3. У компаративному аналізі зарубіжного досвіду автор детально розглядає моделі країн Балтії, Фінляндії та Польщі, проте поза увагою залишається питання специфічних бар'єрів адаптації цих практик в умовах активного збройного протистояння. Зазначені країни впроваджували реформи в мирних умовах або в умовах лише потенційної загрози, тоді як Україна здійснює інституційні трансформації паралельно з веденням бойових дій, що формує принципово відмінний контекст реформування і заслуговує окремого аналітичного розгляду.

4. Концепція Кодексу національної безпеки України, запропонована в третьому розділі, є науково цікавою та заслуговує позитивної оцінки. Разом з тим вона потребує більш ґрунтовного порівняльно-правового обґрунтування: залишається відкритим питання про переваги кодифікаційного підходу порівняно з альтернативою – вдосконаленням існуючого профільного законодавства, що є реалістичнішим у найближчій перспективі з урахуванням законотворчого навантаження воєнного часу.

Проте наведені зауваження не змінюють загальної позитивної оцінки дисертаційної роботи, її завершеності та наукової цінності. Новизна та практична цінність досягнутих результатів залишаються значущими і не зменшуються через означені дискусійні питання.

Загальні висновки.

Дисертаційна робота Пуцяліса Єгора Вікторовича «Інституціоналізація

публічного управління національною безпекою в умовах гібридної війни в Україні» є завершеним науковим дослідженням, що має наукову новизну і практичну значущість. Дана дисертаційна робота за актуальністю, змістом та повнотою викладу її результатів у наукових публікаціях, обсягом і оформленням цілком відповідає вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» та наказу Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 р. № 40 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації».

Виходячи з цього, вважаю, що Пупяліс Єгор Вікторович заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 28 – «Публічне управління та адміністрування» за спеціальністю 281 – «Публічне управління та адміністрування».

Офіційний опонент –
доктор наук з державного
управління, професор, професор
кафедри публічного управління та
адміністрування Карпатського
національного університету імені
Василя Стефаника

О.А. Дегтяр

Онлайн сервіс створення та перевірки кваліфікованого та удосконаленого електронного підпису

ПРОТОКОЛ

створення та перевірки кваліфікованого та удосконаленого електронного підпису

Дата та час: 16:23:53 06.05.2026

Назва файлу з підписом: Відгук опонента_Дегтяр О.А._Пупяліс.pdf.xml

Розмір файлу з підписом: 16.2 КБ

Перевірені файли:

Назва файлу без підпису: Відгук опонента_Дегтяр О.А._Пупяліс.pdf

Розмір файлу без підпису: 170.8 КБ

Результат перевірки підпису: Підпис створено та перевірено успішно. Цілісність даних підтверджено

Підписувач: Дегтяр Олег Андрійович

П.І.Б.: Дегтяр Олег Андрійович

Країна: Україна

РНОКПП: 3013512170

Час підпису (підтверджено кваліфікованою позначкою часу для підпису від Надавача): 16:23:32 06.05.2026

Сертифікат виданий: "Дія". Кваліфікований надавач електронних довірчих послуг

Серійний номер: 382367105294AF970400000077082400BEC8DD04

Тип носія особистого ключа: ЗНКІ криптомодуль ІІТ Гряда-301

Алгоритм підпису: ДСТУ 4145

Тип підпису: Кваліфікований

Тип контейнера: Підпис та дані в окремих файлах (XAdES detached)

Формат підпису: З повними даними для перевірки (XAdES-B-LT)

Сертифікат: Кваліфікований

Версія від: 2026.04.06 13:00

Голові разової спеціалізованої вченої ради
Харківського національного університету
імені В.Н. Каразіна
професору Вячеславу ДЗЮНДЗЮКУ,
майдан Свободи 4, м. Харків, 61022

ВІДГУК

офіційного опонента на дисертаційну роботу
Пупяліса Єгора Вікторовича на тему: «Інституціоналізація публічного управління
національною безпекою в умовах гібридної війни в Україні»,
поданої на здобуття наукового ступеня доктора філософії
за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування»

Актуальність теми дисертаційного дослідження. Фізичні та юридичні суб'єкти, а також держави загалом прагнуть унеможливити та/чи звести до мінімуму негативний вплив на них будь-яких зовнішніх і внутрішніх загроз. Означене можливе за рахунок консолідації як окремих осіб, так і спеціалізованих інституцій, кожна з яких (залежно від масштабування сфер впливу) виконує певні функції. Цілі та специфіка функціонування (механізми впливу) таких інституцій певною мірою залежить від наявних умов: економічна/соціальна стабільність, надзвичайні ситуації економічного/соціального/екологічного/епідеміологічного характеру, гібридна війна. Цілком природною є відмінність умов «мирного часу» та «військового стану», з чим уповноважені органи публічного управління безпосередньо зіткнулися спочатку після АТО/ООС, а потім – повномасштабного військового вторгнення РФ. Наявний розвиток подій актуалізував питання теоретичного обґрунтування та практичного впровадження не лише внесення змін у діяльність існуючих інституцій, а і створення нових, що у сукупності дозволить підвищити рівень національної безпеки в умовах гібридної війни. Означене, зрештою, підтверджує актуальність дисертаційного дослідження Пупяліса Є.В.

Міра обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації. Наукові положення, висновки й рекомендації, що містяться у дисертації та винесені на захист є достатньо обґрунтованими. Вони базуються на поглибленому дослідженні й узагальненні значного обсягу наукових джерел, присвячених особливостям інституціоналізації публічного управління національною безпекою. Систематизація наукових фактів у дисертаційному дослідженні Пупяліса Є.В. здійснена шляхом використання загальнонаукових і спеціальних методів.

У дослідженні висвітлено: теоретико-методологічні засади інституціоналізації публічного управління національною безпекою в умовах гібридної війни (с. 29-92); аналіз сучасного стану інституціоналізації публічного управління національною безпекою України в умовах гібридної війни (с. 96-163); напрями удосконалення

інституціоналізації публічного управління національною безпекою України в умовах гібридної війни (с. 167-218).

Структура дисертаційної роботи є логічною та послідовною, матеріал викладено згідно плану дослідження. Наукові положення та рекомендації, сформульовані Пупялісом Є.В. ґрунтуються на комплексному аналізі наукової літератури, опрацюванні великої кількості емпіричного матеріалу. Загалом можна констатувати аргументованість і завершеність загальних висновків дисертації. Розділи ґрунтуються на результатах проведеного дослідження та відображають зміст викладеного матеріалу.

Наукове значення дисертаційного дослідження, достовірність і новизна наукових положень. У дисертаційній роботі отримано нові достовірні результати, які у сукупності сприяють вирішенню важливого науково-прикладного завдання – теоретичного обґрунтування та розробки практичних рекомендацій щодо вдосконалення інституціоналізації публічного управління національною безпекою в умовах гібридної війни в Україні.

Автором уперше розроблено концептуальну модель інституціоналізації публічного управління національною безпекою в умовах гібридної війни, яка ґрунтується на принципах системної інтеграції та передбачає багаторівневу архітектуру з інноваційними елементами у вигляді функціональних кластерів замість традиційних відомчих структур... (с. 23-24, 167-183).

Важливе значення мають пропозиції автора з удосконалення: системи критеріїв та індикаторів оцінювання інституційної зрілості системи публічного управління національною безпекою (с. 24, 44-52); організаційної архітектури сектору безпеки через обґрунтування переходу від функціонально-галузевого до процесно-орієнтованого принципу побудови структур, створення Інтегрованого командування сил безпеки і оборони з реальними повноваженнями оперативного управління всіма силовими компонентами незалежно від відомчої підпорядкованості (с. 25, 200-217); структурно-функціональної моделі публічного управління національною безпекою в умовах гібридної війни, яка базується на принципах багатовимірності, адаптивності й інтегрованості (с. 24-25, 172-182).

Забезпечено подальший розвиток: теоретичного осмислення гібридної війни як детермінанти інституційної трансформації системи публічного управління національною безпекою через обґрунтування концепції множинної детермінації, що розкриває механізми одночасного впливу гібридних загроз на всі рівні інституційної організації безпекової сфери (с. 25, 52-62); механізмів координації в системі управління національною безпекою (с. 26, 116-119); методичних підходів до компаративного аналізу зарубіжного досвіду інституціоналізації управління національною безпекою в умовах гібридних загроз через розробку системи критеріїв оцінювання релевантності міжнародних практик для українського контексту (с. 26, 142-162);

Отож, дисертаційна робота Пупяліса Є.В. на тему: «Інституціоналізація публічного управління національною безпекою в умовах гібридної війни в Україні», є завершеним науковим дослідженням, яке містить значущі теоретичні положення, результати аналізу й конкретні пропозиції у досліджуваній царині.

Значення одержаних результатів для науки й практики та рекомендації щодо їх можливого використання. Зміст дисертаційної роботи відзначається послідовністю досягнення поставленої мети за рахунок належної реалізації завдань дослідження. Аналіз змісту дисертації та опублікованих наукових праць підтверджує достатній ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, що містять у собі нові ідеї щодо покращання параметрів національної безпеки в умовах воєнного стану.

Результати дисертаційного дослідження Пупяліса Є.В. передбачають наукове обґрунтування теоретичних основ і визначення напрямів вдосконалення публічного управління національною безпекою.

Основні теоретичні положення, висновки та рекомендації дисертаційного дослідження використані органами публічного управління (ГУ ДСНСУ у Харківській області (с. 258)), про що є відповідна довідка.

Повнота викладу наукових положень, висновків і рекомендацій дисертації в опублікованих працях. Основні наукові положення дисертації, які відображають наукову новизну, винесену на публічний захист висвітлено у 4 статтях у виданнях, включених МОН України до переліку фахових за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування», а також обговорені на 3 науково-практичних комунікативних заходах (2024-2025 рр.) за участю дисертанта (висвітлено в 3 тезах у їх матеріалів)

Дискусійні положення та зауваження щодо змісту дисертації. Загалом позитивно оцінюючи дисертаційне дослідження, необхідно зробити певні зауваження та вказати на деякі положення роботи, що викликають дискусію:

1. Дисертаційне дослідження оперує низкою концептуально близьких термінологічних пар, які подекуди вживаються як взаємозамінні без попередньо встановленого розмежування: «воєнна» і «військова» агресія, «гібридна війна» і «гібридна агресія», «державна» і «національна» безпека, «інститути» і «інституції», «виміри» і «сектори» безпеки. Між тим кожна з цих пар несе відмінне теоретичне навантаження: вибір між «державною» та «національною» безпекою визначає суб'єктний склад і межі системи управління; розрізнення «інститутів» та «інституцій» є ключовим у неоінституціональній теорії, на яку спирається дослідження. Більш чітка ієрархія понятійного апарату, зафіксована вже в теоретичному розділі, посилює концептуальну узгодженість усієї роботи.

2. У першому розділі, що визначається автором як «теоретико-методологічні засади», методологічний блок значно поступається теоретичному за обсягом і детальністю розробки. Застосовані методи – інституційний аналіз,

компаративний аналіз, моделювання, SWOT-аналіз, сценарне прогнозування – задекларовані у вступі та спорадично згадуються в тексті, проте їх гносеологічне обґрунтування та взаємозв'язок у межах єдиного методологічного дизайну не розкриті систематично. Зокрема, залишається невизначеним питання про те, яким чином методологія сценарного прогнозування та метод моделювання узгоджуються між собою при розробці концептуальної моделі у третьому розділі. Більш розгорнуте обґрунтування методологічного апарату посилює доказову базу отриманих результатів.

3. Запропонована концептуальна модель інституціалізації публічного управління національною безпекою акцентує переважно на силово-безпековому та кібернетичному вимірах гібридної війни. Водночас гібридні загрози цілеспрямовано експлуатують уразливості несилових складових національної безпеки – економічної, енергетичної, продовольчої, гуманітарної, соціальної, – а інституційні механізми управління цими складовими у пропонуваній моделі залишаються менш розробленими. Крім того, модель орієнтована переважно на умови активного збройного конфлікту, тоді як інституційний перехід до режиму постконфліктного відновлення при одночасному збереженні та еволюції гібридних загроз становить самостійне управлінське завдання, що потребує концептуального осмислення в рамках запропонованого підходу.

4. У вступі дисертації визначено широке коло вітчизняних і зарубіжних науковців, які зробили істотний внесок у розробку досліджуваної проблематики. Разом з тим значна частина згаданих авторів не представлена в списку використаних джерел, що унеможливорює верифікацію характеру теоретичного діалогу з їхніми позиціями. Розрізнення між номінальним визнанням наукового внеску дослідника і критичним аналізом його концептуальних ідей є принциповим для дисертаційних робіт: без посилань на конкретні праці залишається відкритим питання, яким саме чином ці наукові позиції були враховані при формуванні авторського підходу. Більш виразне розмежування між оглядом поля і власне теоретичним діалогом посилює концептуальну обґрунтованість першого розділу.

Проте вищенаведені зауваження та дискусійні положення суттєво не знижують загальну наукову цінність дисертаційного дослідження.

Загальний висновок. Дисертаційна робота Пупяліса Єгора Вікторовича на тему: «Інституціоналізація публічного управління національною безпекою в умовах гібридної війни в Україні» є самостійним, завершеним, логічним науковим дослідженням, що вирішує важливу проблему у галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування». Проведено детальне наукове обґрунтування та розробку практичних рекомендацій для подальшого вдосконалення публічного управління національною безпекою. Дисертація характеризується новизною одержаних результатів і висновків, має теоретичне й практичне значення й

відповідає вимогам постанови Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» та наказу МОН України від 12 січня 2017 р. № 40 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації», а її автор – Пупяліс Єгор Вікторович – заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування».

Офіційний опонент:

професор кафедри громадського здоров'я
та управління охороною здоров'я,
Харківський національний медичний університет,
Міністерство охорони здоров'я України
д.держ.упр., професор

Олександр МЕЛЬНИЧЕНКО

Онлайн сервіс створення та перевірки кваліфікованого та удосконаленого електронного підпису

ПРОТОКОЛ
створення та перевірки кваліфікованого та удосконаленого електронного підпису

Дата та час: 20:24:26 06.05.2026

Назва файлу з підписом: Відгук_опонента_Мельниченко_Пупяліс.docx.p7s
Розмір файлу з підписом: 51.4 КБ

Перевірені файли:

Назва файлу без підпису: Відгук_опонента_Мельниченко_Пупяліс.docx
Розмір файлу без підпису: 34.2 КБ

Результат перевірки підпису: Підпис створено та перевірено успішно. Цілісність даних підтверджено

Підписувач: МЕЛЬНИЧЕНКО ОЛЕКСАНДР АНАТОЛІЙОВИЧ

П.І.Б.: МЕЛЬНИЧЕНКО ОЛЕКСАНДР АНАТОЛІЙОВИЧ

Країна: Україна

РНОКПП: 2508513657

Організація (установа): ФІЗИЧНА ОСОБА

Час підпису (підтверджено кваліфікованою позначкою часу для підпису від Надавача): 20:24:26
06.05.2026

Сертифікат виданий: КНЕДП АЦСК АТ КБ "ПРИВАТБАНК"

Серійний номер: 5E984D526F82F38F04000000FFCE4D01D9266307

Алгоритм підпису: ДСТУ 4145

Тип підпису: Удосконалений

Тип контейнера: Підпис та дані в одному файлі (CAAdES enveloped)

Формат підпису: З повними даними ЦСК для перевірки (CAAdES-X Long)

Сертифікат: Кваліфікований

Версія від: 2026.04.06 13:00

Голові разової спеціалізованої вченої ради
Харківського національного університету
імені В. Н. Каразіна
професору Вячеславу Борисовичу Дзюндзюку,
майдан Свободи 4, м. Харків, 61022

Рецензія

офіційного рецензента – професора кафедри економічної політики та менеджменту ННІ «Інститут державного управління» Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, доктора наук з державного управління, професора **Дунаєва Ігоря Володимировича** на дисертаційну роботу **Пуцяліса Єгора Вікторовича** «Інституціалізація публічного управління національною безпекою в умовах гібридної війни в Україні», подану на здобуття наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 28 – «Публічне управління та адміністрування» за спеціальністю 281 – «Публічне управління та адміністрування».

Обґрунтування вибору теми дослідження.

Питання інституціалізації публічного управління національною безпекою в умовах гібридної війни є сьогодні одним із найактуальніших у вітчизняному науковому дискурсі публічного управління. Сучасне безпекове середовище характеризується якісно новими формами загроз, які поєднують воєнні та невоєнні засоби впливу, розмивають межі між війною і миром, внутрішніми та зовнішніми викликами і не вписуються у традиційну дихотомію конвенційних конфліктів. Феномен гібридної війни як комплексного багатовимірного протиборства став домінантною характеристикою сучасних міжнародних конфліктів, що зумовлює необхідність системного переосмислення інституційних засад функціонування сектору безпеки і оборони.

Особливої гостроти ця проблема набуває для України, яка з 2014 року протистоїть масштабній гібридній агресії з боку Російської Федерації, що з лютого 2022 року переросла у повномасштабну воєнну агресію з потужними гібридними компонентами. Український досвід становить унікальну емпіричну базу для дослідження інституційної адаптації системи національної безпеки в екстремальних умовах. Водночас цей досвід виявив низку фундаментальних проблем чинної моделі публічного управління національною безпекою: відомчу фрагментацію, слабкість механізмів міжвідомчої координації, інформаційну ізолюваність, дублювання функцій, реактивний характер реагування, низьку адаптивність організаційних структур. Усе зазначене зумовлює необхідність розробки нових концептуальних підходів та організаційно-правових механізмів інституціалізації безпекового управління, що визначає актуальність обраної теми.

Актуальність теми дисертаційного дослідження посилюється також практичними потребами модернізації сектору безпеки і оборони України в контексті післявоєнного відновлення та євроатлантичної інтеграції. У сукупності зазначене робить вибір теми дисертаційної роботи Є.В. Пупяліса своєчасним, обґрунтованим та таким, що відповідає вимогам сучасного етапу розвитку публічного управління в Україні.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Тема дисертаційної роботи пов'язана з науково-дослідною роботою «Організаційно-правовий механізм модернізації публічного управління відповідно до стандартів “Good Governance”» (номер державної реєстрації 0120U105739), що виконувалась кафедрою права, національної безпеки та європейської інтеграції навчально-наукового інституту «Інститут державного управління» Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. У межах цієї науково-дослідної теми автором досліджено особливості інституціалізації публічного управління національною безпекою в умовах

гібридної війни та розроблено практичні рекомендації щодо її удосконалення.

Характеристика основних положень роботи.

Дисертаційна робота Є.В. Пупяліса виконана на належному науково-методологічному рівні і присвячена комплексному дослідженню проблематики інституціалізації публічного управління національною безпекою в умовах гібридної війни. Структурно дослідження складається зі вступу, трьох розділів, поділених на дев'ять підрозділів, висновків до кожного з розділів, загальних висновків, переліку використаних джерел та додатків. Така архітектура роботи забезпечує логічну послідовність викладу, поступовий перехід від теоретико-методологічних засад до аналізу сучасного стану та обґрунтування напрямів удосконалення інституційної архітектури сектору безпеки.

У вступі ґрунтовно обґрунтовано актуальність теми, визначено мету і завдання дослідження, його об'єкт та предмет, охарактеризовано методологію, сформульовано наукову новизну, практичне значення одержаних результатів, наведено відомості про апробацію та публікації.

Перший розділ присвячено теоретико-методологічним засадам інституціалізації публічного управління національною безпекою в умовах гібридної війни. Автор послідовно розкриває сутність і зміст інституціалізації, аналізує гібридну війну як детермінанту трансформації безпекового управління, систематизує основні наукові підходи до дослідження проблематики. Зокрема, обґрунтовано дуалістичну природу інституціалізації як одночасно процесу і результату, виокремлено каскадний ефект гібридної агресії, що проявляється у послідовному порушенні стабільності нормативного, організаційного, функціонального та культурного рівнів інституційної системи.

Другий розділ містить ґрунтовний аналіз сучасного стану інституціалізації публічного управління національною безпекою в Україні. Послідовно проаналізовано нормативно-правове та організаційне забезпечення системи

національної безпеки, проведено оцінювання ефективності механізмів публічного управління в умовах гібридної агресії, здійснено компаративний аналіз міжнародного досвіду. Заслуговує на увагу виокремлення автором чотирьох основних етапів еволюції реагування на гібридні загрози з різним рівнем готовності та ефективності, а також ґрунтовне опрацювання досвіду країн Балтії, що першими зіткнулися з російською гібридною агресією.

Третій розділ присвячено напрямам удосконалення інституціалізації публічного управління національною безпекою. У ньому розроблено концептуальну модель інституціалізації, обґрунтовано правові механізми удосконалення системи публічного управління та здійснено системний аналіз трансформації організаційної архітектури сектору безпеки на засадах інтегрованого підходу. Запропонована модель ґрунтується на чотирнадцяти базових принципах та передбачає багаторівневу архітектуру з інноваційними елементами – функціональними кластерами, Національним центром стійкості, Регіональними центрами безпеки та стійкості, мережевою компонентою з горизонтальними зв'язками.

Методологічну основу дослідження становить комплекс загальнонаукових та спеціальних методів пізнання: абстрагування, узагальнення та логіко-семантичного аналізу, системного аналізу та синтезу, класифікації і типологізації, інституційного аналізу, структурно-функціонального та компаративного аналізу, SWOT-аналізу, моделювання, прогнозування та сценарного аналізу. Застосування цього методологічного інструментарію є коректним, відповідає поставленим завданням і забезпечує достовірність отриманих наукових результатів.

У цілому, структура дисертації Є.В. Пупяліса є логічно вибудованою, наукове викладення матеріалу – послідовним та аргументованим, що сприяє цілісному сприйняттю запропонованих автором концептуальних рішень.

Найважливіші наукові результати, що містяться в дисертації.

Серед наукових результатів дисертаційного дослідження Є.В. Пупяліса, що мають ознаки наукової новизни, рецензент вважає за доцільне виділити такі:

- уперше розроблено цілісну **концептуальну модель інституціалізації публічного управління національною безпекою в умовах гібридної війни**, яка, на відміну від існуючих, ґрунтується на принципах системної інтеграції та передбачає багаторівневу архітектуру з інноваційними елементами – функціональними кластерами замість традиційних відомчих структур, Національним центром стійкості, Регіональними центрами безпеки та стійкості, мережевою компонентою з горизонтальними зв'язками, інформаційною підсистемою на базі концепції єдиного інформаційного простору та вбудованими механізмами адаптації до еволюції гібридних загроз;
- удосконалено **систему критеріїв та індикаторів оцінювання інституційної зрілості** системи публічного управління національною безпекою шляхом інтеграції семи взаємопов'язаних вимірів: структурної, функціональної, нормативної, координаційної, адаптивної, культурної та інтеграційної зрілості, яка, на відміну від існуючих методик, орієнтованих переважно на статичні формальні показники, враховує динамічні характеристики інституційного розвитку та забезпечує можливість багатоаспектної діагностики інституційної спроможності;
- удосконалено **структурно-функціональну модель публічного управління національною безпекою** в умовах гібридної війни, яка базується на принципах багатовимірності, адаптивності та інтегрованості та поєднує три взаємопов'язані компоненти: структурно-організаційний, процесуально-функціональний і ціннісно-культурний, що відрізняє її від традиційних моделей, орієнтованих на ієрархічність, сталість та секторальність;
- удосконалено **організаційну архітектуру сектору безпеки** через

обґрунтування переходу від функціонально-галузевого до процесно-орієнтованого принципу побудови структур, створення Інтегрованого командування сил безпеки і оборони, реорганізацію розвідувальної спільноти через Національне розвідувальне агентство, структурну інтеграцію кіберсил через об'єднане Кіберкомандування;

- дістало подальшого розвитку **теоретичне осмислення гібридної війни як детермінанти інституційної трансформації** системи публічного управління національною безпекою через обґрунтування концепції множинної детермінації та конкретизацію каскадного ефекту гібридної агресії, що проявляється у послідовному порушенні стабільності нормативного, організаційного, функціонального та культурного рівнів інституційної системи;
- дістали подальшого розвитку **механізми координації** в системі управління національною безпекою, які поєднують вертикальну координацію через каскадну систему узгодженого цілепокладання з використанням «стратегічних контрактів» та горизонтальну координацію через систему спеціалізованих міжвідомчих комітетів при РНБО, спільні ситуаційні центри, інтегровані інформаційні системи та програмно-цільове фінансування через консолідований бюджет сектору безпеки і оборони;
- дістали подальшого розвитку **методичні підходи до компаративного аналізу зарубіжного досвіду** інституціалізації управління національною безпекою в умовах гібридних загроз через розробку системи критеріїв оцінювання релевантності міжнародних практик для українського контексту з урахуванням масштабу і характеру загроз, ресурсної забезпеченості, особливостей інституційної культури та геополітичного становища.

Зазначені наукові результати у сукупності утворюють цілісне теоретико-методологічне підґрунтя для системного удосконалення інституціалізації публічного управління національною безпекою України та мають як теоретичне,

так і прикладне значення.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, їх достовірність і новизна.

Достовірність та обґрунтованість наукових результатів, отриманих Є.В. Пупялісом, забезпечується ґрунтовним опрацюванням широкого кола вітчизняних та зарубіжних наукових джерел (перелік використаних джерел налічує 224 найменування, у тому числі 133 – іноземною мовою), нормативно-правових актів України та документів стратегічного планування у сфері національної безпеки, аналітичних матеріалів НАТО, ЄС, провідних міжнародних експертних центрів. Автор системно аналізує концептуальні положення інституціональної теорії (Д. Норт, Е. Остром, О. Вільямсон, Дж. Марч, Й. Олсен), теорії публічного управління, теорії національної безпеки, теорій гібридної війни (Ф. Хоффман, М. Галеотті, Т. Рід, Л. Фрідман та ін.) і застосовує їх до проблематики інституційної трансформації сектору безпеки України.

Висновки і рекомендації автора логічно випливають з проведеного аналізу, спираються на достовірний емпіричний матеріал та узгоджуються з базовими положеннями сучасної теорії публічного управління у сфері національної безпеки. Залучення значного масиву зарубіжних джерел та зіставлення вітчизняного досвіду з міжнародними практиками забезпечує наукову коректність та зовнішню верифікованість запропонованих рішень.

Новизна одержаних результатів є очевидною як на рівні концептуальної моделі (інтегрована багаторівнева архітектура з функціональними кластерами та центрами стійкості), так і на рівні окремих елементів – системи критеріїв інституційної зрілості, механізмів координації, методичних підходів до компаративного аналізу. Запропоновані теоретичні узагальнення та практичні рекомендації відповідають сучасним трендам трансформації безпекових систем

у державах – членах НАТО та ЄС, водночас враховують специфіку українського контексту.

Структура дисертації, що включає вступ, три розділи з дев'ятьма підрозділами, висновки, перелік використаних джерел і додатки, демонструє логіку поетапного вирішення поставлених завдань і відповідає вимогам, що висуваються до дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора філософії.

Практична значущість результатів дисертаційного дослідження.

Практичне значення одержаних Є.В. Пупялісом результатів полягає у можливості їх використання органами державної влади та сектору безпеки і оборони України при розробці стратегічних, програмних і нормативно-правових документів у сфері національної безпеки, проведенні інституційного аудиту безпекових структур, впровадженні механізмів міжвідомчої координації, удосконаленні системи реагування на комплексні гібридні загрози.

Запропонована автором концептуальна модель інституціалізації публічного управління національною безпекою в умовах гібридної війни може використовуватися Радою національної безпеки і оборони України, Офісом Президента України, Кабінетом Міністрів України, Міністерством оборони України, Службою безпеки України, Службою зовнішньої розвідки України, центральними та місцевими органами виконавчої влади як методологічна основа для організації діяльності у сфері національної безпеки. Розроблена система критеріїв оцінювання інституційної зрілості може застосовуватися для регулярної діагностики стану безпекових інститутів, виявлення проблемних аспектів їх функціонування, визначення пріоритетних напрямів інституційного вдосконалення.

Окремі результати дисертаційного дослідження прийнято для впровадження у Головному управлінні Державної служби України з надзвичайних ситуацій у Харківській області, що підтверджує їх практичну

значущість і реалістичність запропонованих автором рішень. Положення дисертації можуть також становити інтерес для викладачів та здобувачів вищої освіти у галузі знань 28 – «Публічне управління та адміністрування» при викладанні дисциплін, пов'язаних із публічним управлінням національною безпекою та протидією гібридним загрозам.

Відповідність дисертації встановленим вимогам.

Аналіз дисертаційної роботи Є.В. Пупяліса та публікацій автора не виявив порушень академічної доброчесності, ознак фальсифікації чи фабрикації тексту.

Дисертація має традиційну структуру: анотацію двома мовами (українською та англійською), список публікацій здобувача за темою дисертації, зміст, вступ, три розділи з висновками до кожного, загальні висновки, перелік використаних джерел, додатки. Робота виконана в науковому стилі, її зміст викладено в чіткій логічній послідовності. Оформлення дисертації відповідає вимогам Наказу МОН України «Про затвердження вимог до оформлення дисертацій» від 12.01.2017 № 40 (у редакції від 12.07.2019 р.).

Основні результати дисертаційного дослідження достатньою мірою висвітлено у наукових публікаціях здобувача. Загалом за темою дисертації Є.В. Пупялісом опубліковано 6 наукових праць, у тому числі 4 – у наукових фахових виданнях України з публічного управління та адміністрування. Результати дослідження апробовано на VIII Міжнародній науково-практичній конференції «Міжнародна та національна безпека: теоретичні і прикладні аспекти» (м. Дніпро, 2024), XXV Міжнародному науковому конгресі «Публічне управління XXI століття: основні виклики післявоєнної відбудови» (м. Харків, 2025) та засіданнях кафедри права, національної безпеки та європейської інтеграції.

Стиль викладу матеріалу науковий, послідовний, виважений та в цілому зрозумілий. Дисертація читається як завершена цілісна наукова праця, що демонструє здатність здобувача до самостійного проведення наукового

дослідження.

Дискусійні положення та зауваження до змісту дисертації.

При загалом позитивній оцінці дисертаційної роботи Є.В. Пупяліса слід висловити низку зауважень та побажань дискусійного характеру, які не зменшують її наукової та практичної цінності, проте можуть бути враховані автором у подальшій науковій діяльності:

- 1) По-перше, при загалом значному обсязі дисертаційної роботи (256 сторінок основного тексту) та значній структурній складності запропонованої концептуальної моделі (чотирнадцять базових принципів, семивимірна система критеріїв інституційної зрілості, багаторівнева архітектура з функціональними кластерами, Національним центром стійкості, Регіональними центрами безпеки та стійкості, мережевою компонентою, інформаційною підсистемою) обсяг ілюстративного матеріалу видається недостатнім. У роботі наведено лише 5 рисунків і 5 таблиць, що утруднює сприйняття складних структурно-функціональних взаємозв'язків. Бажаним є розширення ілюстративного апарату дисертації за рахунок графічного представлення концептуальної моделі інституціалізації, схем взаємодії елементів багаторівневої архітектури, узагальнюючих таблиць порівняльного аналізу зарубіжного досвіду інституціалізації управління національною безпекою в умовах гібридних загроз;
- 2) По-друге, запропонована автором семивимірна система критеріїв оцінювання інституційної зрілості (структурний, функціональний, нормативний, координаційний, адаптивний, культурний та інтеграційний виміри) є важливим теоретичним внеском, однак у роботі вона представлена переважно на якісному рівні. Доцільним є подальша операціоналізація цієї системи через формування переліку конкретних кількісних та якісних індикаторів за кожним виміром, шкал оцінювання та

матриць діагностики, що суттєво посилило б практичну застосовність системи та забезпечило її використання як робочого інструменту інституційного аудиту безпекових структур;

- 3) По-третє, чотирнадцять базових принципів, на яких базується запропонована концептуальна модель (системна цілісність, адаптивна архітектура, мережецентричність, інформаційна інтеграція, проактивність, розподілена стійкість, інклюзивність, континуальність управління, технологічна інноваційність, стратегічна комунікація, правова легітимність, безперервне навчання, економічна ефективність та ін.), розкрито у роботі досить детально, однак вони подані як рівнозначний перелік. Бажаним є їх подальше структурування за рівнями (базові – похідні – інструментальні), виявлення ієрархічних та функціональних взаємозв'язків між принципами, що сприяло б формуванню більш цілісного системного бачення моделі та її практичному застосуванню;
- 4) По-четверте, у третьому розділі запропоновано цілісну цільову архітектуру системи публічного управління національною безпекою, а автор слушно зауважує, що найбільш динамічні інституційні зміни відбувалися в Україні саме у періоди загострення конфлікту, які відкривали «вікно можливостей» для реформ. Водночас запропоновані перетворення подано переважно як кінцевий цільовий стан без структурованої поетапної дорожньої карти — визначення послідовності та пріоритетності заходів, перехідних механізмів, розмежування того, що може бути реалізовано в умовах активних бойових дій, а що — на етапі післявоєнного відновлення. Бажаною є розробка поетапного плану інституційної трансформації з виокремленням короткострокового, середньострокового та довгострокового горизонтів, що суттєво підвищило б практичну застосовність запропонованої моделі.

Висловлені зауваження мають дискусійний характер та не знижують загальної позитивної оцінки дисертаційної роботи Є.В. Пупяліса, а швидше

окреслюють перспективні напрями подальших наукових пошуків автора у цій важливій для України проблематиці.

Загальний висновок.

Дисертаційна робота Пупяліса Єгора Вікторовича «Інституціоналізація публічного управління національною безпекою в умовах гібридної війни в Україні», подана на здобуття наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 28 – «Публічне управління та адміністрування» за спеціальністю 281 – «Публічне управління та адміністрування», є завершеним самостійним науковим дослідженням, виконаним на актуальну тему, що має наукову новизну та практичну значущість. У дисертації відсутні ознаки порушення академічної доброчесності.

Структура та зміст дисертаційної роботи повною мірою розкривають тему наукового дослідження та відповідають заявленій спеціальності. Дисертація відповідає вимогам Наказу МОН України № 40 від 12.01.2017 р. «Про затвердження вимог до оформлення дисертацій», постанові Кабінету Міністрів України № 44 від 12.01.2022 р. «Порядок присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», а її автор – Пупяліс Єгор Вікторович – заслуговує на присудження йому наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 28 – «Публічне управління та адміністрування» за спеціальністю 281 – «Публічне управління та адміністрування».

**Офіційний рецензент –
професор кафедри економічної політики
та менеджменту ННІ «Інститут державного управління»
Харківського національного університету
імені В. Н. Каразіна, доктор наук
з державного управління, професор**

Ігор ДУНАЄВ

Онлайн сервіс створення та перевірки кваліфікованого та удосконаленого електронного підпису

ПРОТОКОЛ

створення та перевірки кваліфікованого та удосконаленого електронного підпису

Дата та час: 15:48:50 04.05.2026

Назва файлу з підписом: Дунаєв І.В._Рецензія_на_дис_Пупяліса.pdf

Розмір файлу з підписом: 224.9 КБ

Перевірені файли:

Назва файлу без підпису: Дунаєв І.В._Рецензія_на_дис_Пупяліса.pdf

Розмір файлу без підпису: 190.1 КБ

Результат перевірки підпису: Підпис створено та перевірено успішно. Цілісність даних підтверджено

Підписувач: Дунаєв Ігор Володимирович

П.І.Б.: Дунаєв Ігор Володимирович

Країна: Україна

РНОКПП: 2921700971

Час підпису (підтверджено кваліфікованою позначкою часу для підпису від Надавача): 15:48:38 04.05.2026

Сертифікат виданий: "Дія". Кваліфікований надавач електронних довірчих послуг

Серійний номер: 514B5C86A1E5DA1104000000393E0B00B530AB05

Тип носія особистого ключа: ЗНКІ криптомодуль ІІТ Гряда-301

Алгоритм підпису: ДСТУ 4145

Тип підпису: Кваліфікований

Тип контейнера: Підписаний PDF-файл (PAdES)

Формат підпису: З повними даними для перевірки (PAdES-B-LT)

Сертифікат: Кваліфікований

Версія від: 2026.04.06 13:00

Голові разової спеціалізованої вченої ради Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна професору Вячеславу Дзюндзюку,
майдан Свободи 4, м. Харків, 61022

Рецензія

офіційного рецензента – доцента кафедри права, національної безпеки та європейської інтеграції ННІ «Інститут державного управління» Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, кандидата з державного управління, доцента **Білоконя Михайла Вячеславовича** на дисертаційну роботу Пупяліса Єгора Вікторовича «Інституціоналізація публічного управління національною безпекою в умовах гібридної війни в Україні», подану на здобуття наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 28 – «Публічне управління та адміністрування» за спеціальністю 281 – «Публічне управління та адміністрування».

Обґрунтування вибору теми дослідження.

Сучасна епоха розвитку людства та функціонування державних інститутів характеризується безпрецедентною турбулентністю глобального безпекового середовища, де традиційні дихотомії війни та миру, внутрішніх і зовнішніх загроз, а також цивільних і військових сфер управління стрімко втрачають свою концептуальну та практичну релевантність. Актуальність обраної дисертантом теми визначається передусім тим, що феномен гібридної війни перетворився на домінуючу характеристику сучасних геополітичних конфліктів, ставши надзвичайно потужним каталізатором глибоких інституційних трансформацій у сфері публічного управління. Гібридні загрози відрізняються своєю принциповою багатовимірністю, синергетичним ефектом та цілеспрямованою здатністю експлуатувати когнітивні, соціальні, економічні й нормативні вразливості демократичних держав. Сучасне безпекове середовище описується такими характеристиками як – нестабільність, невизначеність, складність та

неоднозначність, і саме в таких умовах публічне управління стикається з викликами, на які неможливо відповісти за допомогою застарілих бюрократичних лекал.

Для України ця теоретична та прикладна проблематика має не просто академічне, а суто екзистенційне значення. Починаючи з 2014 року, наша держава стала глобальним полігоном для застосування повного спектра інструментів гібридної агресії з боку Російської Федерації. Ця агресія, яка у лютому 2022 року переросла у повномасштабне конвенційне вторгнення, продовжує супроводжуватися масованими інформаційно-психологічними операціями, кібер ударами по критичній інфраструктурі, економічним тиском та енергетичним терором. У таких екстремальних умовах традиційна, успадкована з пострадянських часів модель управління національною безпекою – з її жорсткою відомчою фрагментацією, ієрархічною повільністю, дублюванням функцій та секторальною замкненістю – довела свою недостатню ефективність та вразливість перед лицем комплексних викликів. Український досвід став унікальною лабораторією протидії гібридним загрозам та інституційної адаптації системи національної безпеки в екстремальних умовах, що робить його критично важливим об'єктом для глибокого наукового осмислення.

Вибір теми дослідження є глибоко обґрунтованим, оскільки він безпосередньо відповідає на нагальну державну потребу: яким чином перетворити спонтанні, хаотичні та ситуативні практики кризового реагування на стійкі, передбачувані, але водночас гнучкі та адаптивні інституційні механізми. Ефективне публічне управління національною безпекою нині вимагає не просто косметичних змін чи формального переписування посадових інструкцій, а фундаментального переосмислення парадигми безпеки, переходу від суто реактивної до проактивної моделі та розбудови багаторівневої архітектури, здатної абсорбувати шоки та безперервно еволюціонувати разом із загрозами.

Об'єктом даного дисертаційного дослідження цілком закономірно визначено публічне управління національною безпекою, що розглядається як

складна соціальна та інституційна реальність. Своєю чергою, предметом дослідження виступає інституціалізація публічного управління національною безпекою саме в специфічних умовах гібридної війни в Україні. Логіка наукового пошуку підпорядкована чітко сформульованій меті: теоретично обґрунтувати та розробити комплекс практичних рекомендацій щодо вдосконалення інституціалізації публічного управління національною безпекою в умовах гібридної війни.

Реалізуючи поставлену мету, дисертант послідовно вирішує низку складних наукових завдань. Автор розкриває зміст і сутність управління безпекою в нових реаліях, визначає гібридну війну як базову детермінанту інституційних трансформацій, обґрунтовує систему критеріїв для оцінювання інституційної зрілості безпекових органів. Крім того, серед завдань чітко простежується прагнення проаналізувати українське нормативно-правове та організаційне забезпечення, узагальнити зарубіжний досвід країн НАТО та розробити авторську концептуальну модель інституціалізації з відповідними пріоритетними напрямками вдосконалення механізмів управління. Отже, дисертаційне дослідження є надзвичайно своєчасним, науково значущим та критично необхідним для забезпечення довгострокової стійкості української держави.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Представлена дисертаційна робота не є ізольованим науковим пошуком, а органічно вбудована у ширший контекст досліджень у галузі публічного управління. Дослідження безпосередньо пов'язане з виконанням комплексної науково-дослідної роботи «Організаційно-правовий механізм модернізації публічного управління відповідно до стандартів “Good Governance”», яка має державний реєстраційний номер 0120U105739, та розроблялася і виконувалася кафедрою права, національної безпеки та європейської інтеграції Навчально-наукового інституту «Інститут державного управління» Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна.

У межах виконання зазначеної науково-дослідної програми здобувачем було самостійно та глибоко досліджено специфічні особливості інституціалізації публічного управління національною безпекою під впливом гібридної війни, а також розроблено концептуальні та практичні рекомендації щодо її системного вдосконалення. Це повністю підтверджує тісний зв'язок дисертації з пріоритетними напрямками розвитку української науки в галузі публічного управління та забезпечення національної стійкості в умовах сучасних глобальних криз.

Характеристика основних положень роботи.

Дисертаційна робота відзначається чіткою, логічною та збалансованою структурою, яка дозволяє автору послідовно розкрити вкрай складну проблематику, рухаючись від глибоких теоретичних абстракцій до конкретних прикладних управлінських механізмів. Робота складається зі вступу, трьох об'ємних розділів, загальних висновків, списку використаних джерел та додатків, що повністю відповідає академічним стандартам.

Перший розділ дисертації слугує фундаментальним теоретико-методологічним базисом усього дослідження. У ньому автор здійснює детальний аналіз сутності інституціалізації публічного управління національною безпекою. Дисертант переконливо доводить, що інституціалізація має дуалістичний характер, виступаючи одночасно і як безперервний процес, і як кінцевий результат формування стійкого інституційного середовища. Сутність цього феномену, на думку автора, полягає у перетворенні спонтанних, хаотичних соціальних і безпекових практик на впорядковані, регламентовані форми діяльності. При цьому автор не обмежується суто формально-юридичним підходом, а розглядає інституціалізацію через призму глибокої трансформації управлінської культури, корпоративної етики та неформальних практик взаємодії. Значна увага у першому розділі приділяється концептуалізації гібридної війни як визначальної детермінанти трансформації системи публічного управління. Автор аналізує природу гібридних загроз, підкреслюючи їхню

комплексну, амбівалентну та мережеву сутність. Обґрунтовано, що гібридні актори свідомо діють у «сірих зонах» міжнародного права, експлуатуючи когнітивні вразливості суспільства та використовуючи легальні демократичні інструменти для досягнення нелегітимних руйнівних цілей. Дослідник звертається до ідеї про каскадний ефект гібридних загроз, коли локальний удар в одній сфері (наприклад, кібернетичній) миттєво провокує руйнівні наслідки в інших (економічній, соціальній, політичній). Дисертант звертається до методологічних підходів дослідження, синтезуючи системний, інституційний та синергетичний підходи. Автор оперує категоріями теорії складних систем, такими як емерджентність, нелінійність, атрактори, біфуркації та гомеорез, що дозволяє розглядати безпековий сектор не як жорстку механічну конструкцію, а як живу, самоорганізовану еволюційну систему.

Другий розділ дисертації присвячений глибокому емпіричному та компаративному аналізу сучасного стану інституціалізації управління національною безпекою в Україні та за кордоном. Здобувач детально досліджує еволюцію нормативно-правового забезпечення, починаючи з 2014 року. Відзначається, що правова база пройшла шлях від шокової адаптації до системного оновлення, що виявилось у прийнятті базового Закону «Про національну безпеку України» (2018), нових редакцій Стратегії національної безпеки (2020), законів про розвідку, кібербезпеку та правовий режим воєнного стану. Автор здійснює критичний аудит організаційної структури, виявляючи хронічні проблеми: дублювання функцій, надмірну відомчу конкуренцію за ресурси та інформаційну ізолюваність баз даних. Особливу цінність становить ретроспективний аналіз ефективності українських управлінських механізмів, де дисертант виокремлює чотири логічні етапи адаптації системи: від початкового колапсу 2014 року, через стабілізацію та перші реформи, до глибокої системної трансформації і, зрештою, екстремального випробування повномасштабним вторгненням з 2022 року. У цьому ж розділі автор здійснює компаративний аналіз моделей управління безпекою в країнах НАТО з особливим фокусом на унікальний та релевантний досвід країн Балтії. Саме балтійські підходи до

комплексної оборони, цифрової стійкості, кібергігієни та боротьби з дезінформацією через центри стратегічних комунікацій визначені як найбільш адаптивні для українських реалій.

Третій розділ є кульмінацією наукового пошуку, де дисертант пропонує комплексну проактивну модель та конкретні механізми вдосконалення системи. Автор розробляє концептуальну модель інституціалізації, яка спирається на 14 базових принципів (серед яких системна цілісність, адаптивна архітектура, мережецентричність, розподілена стійкість, проактивність). Замість традиційних міністерських «силосів» пропонується створення функціональних кластерів, а також розбудова Національного центру стійкості та мережі Регіональних центрів безпеки. Дисертант ґрунтовно опрацьовує правові механізми, пропонуючи перехід від фрагментарного законодавства до масштабної кодифікації шляхом створення Кодексу національної безпеки України, запровадження концепцій «гібридної оборони», «сонячних норм» та легалізацію OSINT. Організаційні механізми включають ідеї створення Інтегрованого командування сил безпеки та оборони, Національного розвідувального агентства для синтезу даних та об'єднаного Кіберкомандування. Цей розділ переконливо доводить здатність автора мислити категоріями державотворення.

Найважливіші наукові результати, що містяться в дисертації.

Наукова новизна дисертаційного дослідження полягає у вирішенні надзвичайно важливого науково-прикладного завдання – глибокому теоретичному обґрунтуванні та розробці практичних механізмів інституціалізації публічного управління національною безпекою в специфічних та динамічних умовах гібридного протистояння. Автором чітко розмежовано результати, що становлять безперечну наукову новизну: отримані вперше, такі, що удосконалені, та ті, що набули подальшого розвитку.

1. Головним здобутком, сформульованим уперше, є розробка цілісної багаторівневої концептуальної моделі інституціалізації публічного управління національною безпекою в умовах гібридної війни. На відміну від існуючих

підходів, які традиційно ґрунтуються на ієрархічно-секторальному розділенні повноважень, запропонована модель базується на органічній системній інтеграції. Архітектура моделі пропонує інноваційний відхід від відомчих бар'єрів на користь створення функціональних кластерів (військовий, розвідувальний, внутрішньої безпеки, кібербезпековий).

Вперше концептуалізовано створення Національного центру стійкості – унікальної міжвідомчої структури, яка відповідає за забезпечення безперебійного функціонування критичної інфраструктури та управління кризами невоєнного характеру. На мезорівні вперше запропоновано мережу Регіональних центрів безпеки та стійкості, які мають забезпечити оперативну горизонтальну інтеграцію безпосередньо на місцях. Особливістю моделі є органічно вбудовані механізми антиципації та еволюції: система раннього виявлення слабких сигналів, комп'ютерне сценарне прогнозування, технологічний радар та когнітивна адаптивність. Це дозволяє системі не просто реагувати на вже наявні гібридні атаки, а випереджувально пристосовуватися до їх майбутніх, ще не проявлених мутацій.

2. Вдосконалення зазнала система критеріїв та індикаторів оцінювання інституційної зрілості системи управління національною безпекою. Автор відійшов від використання виключно статичних та формальних кількісних індикаторів, запропонувавши глибоку інтегральну оцінку за сімома динамічними вимірами.

3. Вдосконалено структурно-функціональну модель управління, яка має органічно поєднувати процесуальний, структурний та ціннісно-культурний компоненти для формування нової етики міжвідомчої співпраці.

4. Вдосконалено організаційну архітектуру сектору безпеки шляхом обґрунтування парадигмального переходу від застарілого функціонально-галузевого до сучасного процесно-орієнтованого принципу побудови. Практичним вираженням цього вдосконалення є ідея створення Інтегрованого командування сил безпеки та оборони з реальними оперативними повноваженнями, реорганізація розвідувальної спільноти через Національне

розвідувальне агентство як єдиний центр синтезу даних (із збереженням спеціалізації відомств виключно на етапі збору первинної інформації), а також консолідація розпорошених ресурсів у єдине Кіберкомандування.

5. Теоретичне осмислення гібридної війни як базової детермінанти інституційної трансформації отримало глибший розвиток через обґрунтування концепції множинної детермінації та деталізацію каскадного ефекту руйнування інституційної стабільності.

6. Подальшого розвитку набули механізми координації, де автор пропонує поєднання вертикальної інтеграції через «стратегічні контракти» з горизонтальною координацією через спільні ситуаційні центри, єдиний інформаційний простір та перехід до консолідованого програмно-цільового фінансування.

7. Крім того, розвинуто методологічні підходи до компаративного аналізу зарубіжного досвіду через врахування комплексу специфічних контекстуальних чинників.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, їх достовірність і новизна.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, достовірність результатів дослідження, висновків і рекомендацій базується на системному та коректному використанні сучасного методологічного інструментарію науки публічного управління. Дисертантом вдало синтезовано комплекс загальнонаукових та спеціальних методів. Визначальними для розкриття теми стали системний, інституційний та синергетичний підходи. Використання інструментарію теорії складних адаптивних систем та концепції нелінійної динаміки (включаючи такі категорії як атрактори, точки біфуркації, фрактальність та дисипативні структури) дозволило автору розглядати управління національною безпекою в умовах гібридної війни не як лінійний бюрократичний процес, а як складне емерджентне явище, що вимагає безпрецедентної адаптивності.

Інституційний аналіз дав змогу дисертанту проникнути за фасади

формальних структур та дослідити неформальні практики, феномен «шляхозалежності», інституційні пастки та опір відомчого егоїзму. Крім того, в роботі ефективно застосовано методи абстрагування, класифікації, структурно-функціонального аналізу, SWOT-аналізу, прогностичного сценарного моделювання та компаративістики.

Достовірність результатів підтверджується також масштабною джерельною базою та структурною наповненістю роботи. Дослідження підкріплено репрезентативним фактологічним та статистичним матеріалом. Аналіз показав, що робота містить необхідний візуальний та табличний інструментарій, який допомагає сприймати складні концептуальні побудови. Зокрема, у тексті інтегровано таблиці (наприклад, порівняльна характеристика традиційних та гібридних загроз, критерії інституційної зрілості, динаміка розвитку нормативно-правової бази, напрями модернізації законодавства) та рисунки (структурно-функціональна модель управління, організаційна структура сектору безпеки, концептуальна модель інституціалізації).

Практична значущість результатів дисертаційного дослідження.

Практична значущість дисертаційного дослідження Пупяліса Є.В. підтверджується впровадженням її наукових результатів у діяльність органів військового управління, підрозділів цивільного захисту та в освітній процес вищої школи.

Зокрема, положення дисертації були використані: Командуванням Сухопутних військ Збройних Сил України у практичній роботі (довідка про впровадження); Третім Державним пожежно-рятувальним загonom Головного управління Державної служби України з надзвичайних ситуацій у Харківській області у практичній роботі під час підготовки до ліквідації надзвичайних ситуацій (довідка про впровадження); ННІ "Інститут державного управління" Харківського національного Університету імені В.Н. Каразіна у навчальному процесі (акт про впровадження).

Відповідність дисертації встановленим вимогам.

Структура дисертації відповідає встановленим вимогам до оформлення наукових кваліфікаційних робіт і включає анотацію, зміст, вступ, три логічно пов'язані розділи, висновки, список використаних джерел та додатки. Загальний обсяг роботи становить 256 сторінок, до яких входять 5 таблиць, 1 додаток та список використаних джерел, що налічує 224 найменувань з яких 59% англійською мовою.

Оформлення дисертації виконано відповідно до вимог Наказу МОН України від 12.01.2017 № 40. Стиль викладення тексту є академічним, чітким, аргументованим і витриманим у межах наукової традиції. Під час аналізу дисертації не виявлено порушень принципів академічної доброчесності, текст відповідає критеріям оригінальності, а всі використані джерела належно процитовані.

Дискусійні положення та зауваження до змісту дисертації.

Тим не менш, дисертаційна робота не позбавлена окремих дискусійних аспектів, які можуть слугувати підґрунтям для подальших наукових обговорень й уточнень:

1. Обґрунтовуючи потребу в переході від фрагментарного до інтегрованого системного підходу в правовому регулюванні безпеки, автор пропонує масштабну кодифікацію законодавства через розробку та прийняття комплексного Кодексу національної безпеки України. Разом з тим, зважаючи на юридичну природу кодифікованих актів, які традиційно відзначаються високим рівнем жорсткості, консерватизму та надзвичайно складною, тривалою парламентською процедурою внесення змін, виникає питання: яким саме чином можна інституційно забезпечити необхідну високу операційну гнучкість та миттєву швидкість правового реагування на гібридні загрози, що динамічно змінюються? Запропоновані автором інноваційні «сонячні норми» (sunset clauses) та регуляторні пісочниці є цікавими теоретичними рішеннями, проте практичний механізм їх імплементації саме у форматі жорсткого Кодексу

потребує значно детальнішого процедурного роз'яснення.

2. Розроблена дисертантом передова організаційна модель передбачає парадигмальний перехід до процесно-орієнтованої структури, що включає створення потужного Інтегрованого командування сил безпеки та оборони з реальними повноваженнями оперативного управління всіма силовими компонентами (армією, поліцією, спецслужбами, прикордонниками) незалежно від їхньої відомчої підпорядкованості. Такий радикальний крок, безумовно, сприятиме подоланню відомчої роз'єднаності під час гострих криз. Однак у роботі недостатньо повно висвітлено, як саме функціонування цієї надпотужної надвідомчої структури буде юридично та практично узгоджуватися з конституційними повноваженнями Президента України як Верховного Головнокомандувача та фундаментальними принципами демократичного цивільного контролю за сектором безпеки та оборони, що є абсолютною вимогою європейських та євроатлантичних стандартів. Існує очевидний ризик надмірної концентрації військово-силових повноважень в єдиному центрі, що об'єктивно потребує формування дуже складних і надійних систем інституційних стримувань і противаг, які варто було б деталізувати.

3. Серед семи запропонованих критеріїв інституційної зрілості автор слушно виокремлює «культурну зрілість», яка глибоко відображає ступінь розвитку організаційної культури безпекових інституцій, рівень довіри між ними, стан професійної етики та готовність до кооперації. Беззаперечно визнаючи важливість цього культурного компонента для подолання ригідної пострадянської бюрократичної спадщини та відомчого егоїзму, варто зауважити, що методологія кількісного та якісного вимірювання таких латентних, неформальних інститутів залишається вкрай складною проблемою. Дискусійним залишається питання про те, які саме об'єктивні, верифіковані, незалежні метрики слід застосовувати на практиці для уникнення неминучого суб'єктивізму експертних оцінок під час проведення регулярного державного аудиту рівня «культурної зрілості» силових відомств.

4. У третьому розділі, пропонуючи глибоку реорганізацію

розвідувальної спільноти, дисертант обґрунтовує необхідність створення Національного розвідувального агентства як єдиного, централізованого аналітично-координаційного центру синтезу даних (при збереженні спеціалізації на рівні первинного збору інформації ГУР, СЗР та СБУ). Автор прагне усунути непродуктивне дублювання зусиль. Проте багатий міжнародний досвід (зокрема досвід США після створення Офісу Директора національної розвідки – ODNI) яскраво свідчить, що поява таких нових централізованих надструктур часто призводить до виникнення додаткових щільних бюрократичних фільтрів, що може фатально уповільнювати проходження критичної оперативної інформації до вищих посадових осіб, які приймають рішення. У зв'язку з цим, потребують додаткового теоретичного та організаційного уточнення механізми запобігання можливій монополізації розвідувальної експертизи в єдиному центрі та гарантування права керівництва держави на отримання альтернативних, так званих «незручних» аналітичних оцінок від різних служб.

5. Розглядаючи ресурсні механізми поліпшення міжвідомчої координації, дисертант переконливо обґрунтовує необхідність переходу від традиційного відомчого до програмно-цільового фінансування через створення консолідованого бюджету сектору безпеки і оборони та єдиної Агенції оборонних закупівель. У контексті стратегічного планування в мирний час чи під час низькоінтенсивних конфліктів ця модель є безумовно вдалою з точки зору економічної раціональності. Однак в екстремальних умовах активної, високодинамічної фази повномасштабної війни, коли виникає щоденна гостра необхідність екстреного, ситуаційного перерозподілу фінансових та матеріальних ресурсів на закриття раптових нагальних потреб фронту – сувора програмно-цільова бюджетна модель може виявитися небезпечно повільною. Залишається відкритим і потребує дискусії питання про оптимальний механізм балансування між жорстким довгостроковим програмним плануванням та життєвою необхідністю наявності великих нерегламентованих гнучких резервних фондів для миттєвого оперативного реагування командування на зміну ситуації.

У цілому висловлені зауваження мають на меті поглиблення теоретико-методологічної основи дослідження та зміцнення його концептуальної узгодженості, що сприятиме більш системному осмисленню інституціалізації публічного управління національною безпекою в умовах гібридної війни в Україні

Загальний висновок

Представлена Пупялісом Єгором Вікторовичем дисертація на тему «Інституціалізація публічного управління національною безпекою в умовах гібридної війни в Україні», подана на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 281 – «Публічне управління та адміністрування», є самостійною, завершеною та змістовно цілісною науковою працею. Дисертація демонструє достатній рівень наукової новизни, належну методологічну обґрунтованість, прикладну спрямованість і практичну значущість результатів, що підтверджується їх апробацією та впровадженням у діяльність органів публічної влади.

У роботі не виявлено порушень академічної доброчесності, текст містить належні посилання на використані джерела, а наукові положення є результатом особистої дослідницької діяльності здобувача. Структура та зміст дисертаційної роботи повною мірою розкриває тему наукового дослідження та відповідає спеціальності.

Дисертація відповідає вимогам наказу МОН України №40 від 12.01.2017р. «Про затвердження вимог до оформлення дисертацій», постанові Кабінету Міністрів України №44 від 12.01.2022р. «Порядок присудження доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії».

На підставі проведеного аналізу вважаю, що дисертант **Пупяліс Єгор Вікторович** заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії у галузі публічного управління та адміністрування.

Офіційний рецензент

доцент кафедри права,
національної безпеки та
європейської інтеграції ННІ
«Інститут державного
управління» Харківського
національного університету
імені В. Н. Каразіна, кандидат
наук з державного управління,
доцент

Михайло БІЛОКОНЬ

Онлайн сервіс створення та перевірки кваліфікованого та удосконаленого електронного підпису

ПРОТОКОЛ
створення та перевірки кваліфікованого та удосконаленого електронного підпису

Дата та час: 10:30:26 13.04.2026

Назва файлу з підписом: Білоконь-МВ Рецензія на Пупяліса-ЄВ.docx.asice
Розмір файлу з підписом: 46.9 КБ

Перевірені файли:

Назва файлу без підпису: Білоконь-МВ Рецензія на Пупяліса-ЄВ.docx
Розмір файлу без підпису: 43.5 КБ

Результат перевірки підпису: Підпис створено та перевірено успішно. Цілісність даних підтверджено

Підписувач: БІЛОКОНЬ МИХАЙЛО ВЯЧЕСЛАВОВИЧ

П.І.Б.: БІЛОКОНЬ МИХАЙЛО ВЯЧЕСЛАВОВИЧ

Країна: Україна

РНОКПП: 3069009755

Організація (установа): ФІЗИЧНА ОСОБА

Час підпису (підтверджено кваліфікованою позначкою часу для підпису від Надавача): 10:30:25
13.04.2026

Сертифікат виданий: КНЕДП АЦСК АТ КБ "ПРИВАТБАНК"

Серійний номер: 5E984D526F82F38F0400000029E24301E7B74B06

Алгоритм підпису: ДСТУ 4145

Тип підпису: Удосконалений

Тип контейнера: Підпис та дані в архіві (розширений) (ASiC-E)

Формат підпису: З повними даними для перевірки (XAdES-B-LT)

Сертифікат: Кваліфікований

Версія від: 2026.04.06 13:00